Терминологичен речник на качеството								
Термин EN	**Term extension**	**Definition EN**	**Context***	**Термин BG**	**Дефиниция BG**	**Контекст**	**Източник**	**Link**
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Accessibility	Quality, Description, Criteria	Accessibility is an attribute of statistics describing the set of conditions and modalities by which users can obtain data.	*According to the European Statistics Code of Practice, European statistics are presented in a clear and understandable form, released in a suitable and convenient manner, available and accessible on an impartial basis with supporting metadata and guidance.*	***Достъпност***	Достъпността е характерно свойство в статистиката, описващо набора от условията и начините, чрез които потребителите могат да получат статистическа информация.	*Според Кодекса на европейската статистическа практика, Европейската статистика се представя в ясна и разбираема форма, оповестява се по подходящ и удобен начин, налична и достъпна е на безпристрастна основа и е подкрепена с метаданни и насоки.*	European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Accuracy	Quality, Description, Criteria	Accuracy is an attribute of statistics measuring the closeness of estimates to the unknown true values.	*According to the European Statistics Code of Practice, European statistics accurately and reliably portray reality.*	***Точност***	Точността е характерно свойство в статистиката, измерващо близостта на оценките до неизвестните действителни стойности.	*Според Кодекса на европейската статистическа практика, Европейската статистика отразява действителността точно и надеждно.*	European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Balanced scorecard	Quality, Framework	The balanced scorecard is a strategic planning and management system that is used extensively in business and industry, government, and nonprofit organizations worldwide to align business activities to the vision and strategy of	*The balanced scorecard has evolved from its early use as a simple performance measurement framework to a full strategic planning and management system. The "new" balanced scorecard transforms an*	***Балансирана система от показатели за ефективност***	Балансираната система от показатели за ефективност е система за стратегическо планиране и управление, която се използва	*Балансираната система от показатели за ефективност се развива от началото на използването ѝ като несложна рамка за измерване на изпълнението на цялостната система за стратегическо планиране и управление.*	Website of the Balanced Scorecard Institute	http://www.balancedscorecard.org/BSCResources/AbouttheBalancedScorecard/tabid/55/default.Aspx

		the organization, improve internal and external communications, and monitor organization performance against strategic goals.	*organization's strategic plan from an attractive but passive document into the "marching orders" for the organization on a daily basis. It provides a framework that not only provides performance measurements, but helps planners identify what should be done and measured. It enables executives to truly execute their strategies.*		широко в бизнеса и индустрията, правителството и нестопанските организации в цял свят с цел да се приведат в съответствие бизнес дейностите с визията и стратегията на организацията, да се подобрят вътрешните и външните комуникации и да се наблюдава изпълнението на стратегическите цели на организацията.	*"Новата" балансирана система от показатели за ефективност превръща стратегическия план на организацията от атрактивен, но пасивен документ в "маршируващи поръчки (заповеди, нареждания)" за организацията на ежедневна база. Тя предоставя рамка, която не само осигурява измерване на изпълнението, но помага на проектантите да идентифицират какво трябва да се направи и измери. Тя дава възможност на мениджърите действително да изпълняват своите стратегии.*		
Benchmarking	Quality, Evaluation, Assessments	Benchmarking is a methodology that is used to search for best practices. Benchmarking can be applied to strategies, policies, operations, processes, products, and organizational structures. By finding and adopting best practices you can improve your organization's overall performance.	*Best practices can be found either within your own organization or within other organizations. It usually means identifying organizations that are doing something in the best possible way and then trying to emulate how they do it. There are at least two types of external benchmarking: competitive benchmarking and generic benchmarking. Competitive benchmarking involves comparing how you do things with how your competitors do things while generic benchmarking involves comparing yourself with organizations in unrelated*	***Сравнителен анализ***	Сравнителният анализ е методология, която се използва за търсене на най-добрите практики. Сравнителният анализ може да се приложи към стратегии, политики, дейности, процеси, продукти и организационни структури. С намирането и възприемането на най-добрите практики може да подобри цялостното	*Най-добри практики могат да бъдат намерени както в рамките на вашата собствена организация, така и в рамките на други организации.Това обикновено означава дадена организация да идентифицира организациите, които правят нещо по най-добрия възможен начин и след това да се опита да подражава как го правят. Има най-малко два вида външен сравнителен анализ: конкурентен сравнителен анализ и общ сравнителе анализ. Конкурентният сравнителен анализ включва сравнение между това,как вие правите нещата и как вашите конкуренти ги правят, докато общият сравнителен анализ включва сравнение на самата*	Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm

			sectors. *In order to carry out benchmarking projects, you need to develop a benchmarking methodology.* *Your benchmarking methodology should define rules that control :* *1. How the scope of each project is defined.* *2. How benchmarking partners are selected.* *3. How confidentiality is respected and ensured.* *4. How benchmarking characteristics are specified.* *5. How benchmarking indicators or metrics are chosen.* *6. How benchmarking data is collected and analyzed.* *7. How potential improvements are identified.* *8. How improvement plans are developed.* *9. How your benchmarking experience is added to your organization's knowledge base.*		изпълнение/ представяне на вашата организация.	*организация с други организации от несвързани сектори.За да осъществявате проекти по сравнителен анализ вие трябва да разработите методология за сравнителен анализ. Вашата методология за сравнителен анализ трябва да определя правилата които контролират:* *1.Как е дефиниран обхвата на всеки проект.* *2.Как са избрани партньорите за сравнителния анализ.* *3.Как се зачита и осигурява статистическата тайна.* *4.Как са указани характеристиките на сравнителния анализ.* *5.Как са избрани показателите за сравнителния анализ.* *6.Как са събрани и анализирани данните от сравнителния анализ.* *7.Как са идентифицирани възможните подобрения.* *8.Как са разработени плановете за подобрение.* *9. Как е добавен вашия опит за сравнителен анализ към базата от знания на вашата организация.*		
Certification	Quality, Conformity	Certification is an activity which assesses whether a particular product, service or process or system (e.g. quality management system) complies with requirements defined by a standard or other document containing criteria. It is conducted by an external independent certification		***Сертификация***	Сертифицирането е дейност, която оценява дали даден продукт, услуга, процес или система (например системата за управление на качеството) съответства на		Based on International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

		body. The result of the successful certification is the certificate awarded to the organisation by the certification body.			изискванията, определени от стандарт или друг документ, съдържащ критериите. То се провежда от външен независим орган за сертифициране. Резултатът на успешното сертифициране е свидетелство (сертификат), издадено на организацията от сертифициращия орган.			
Clarity	Quality, Description, Criteria	Clarity is an attribute of statistics describing the extent to which easily comprehensible metadata are available, where these metadata are necessary to give a full understanding of statistical data.	*Clarity is sometimes referred to as "interpretability". It refers to the data information environment: whether data are accompanied by appropriate metadata, including information on their quality, and the extent to which additional assistance is provided to users by data providers. In the European Statistics Code of Practice, clarity is strictly associated to accessibility to form one single quality criteria: "accessibility and clarity": the conditions and modalities by which users can use and interpret data. European statistics are presented in a clear and understandable form, released in a suitable*	***Яснота***	Яснотата е характерно свойство в статистиката, описващо степента, в която има налични лесно разбираеми метаданни, където тези метаданни са необходими, за да се получи пълно разбиране на статистическите данни.	*Яснотата понякога се споменава като „интерпретируемост". Тя се отнася до информационната среда на данните: дали данните са придружени със подходящите метаданни, включително информация за тяхното качество и степента, в която се предоставя допълнително съдействие на потребителите от доставчиците на данни. В Кодекса за европейската статистическа практика яснотата е стриктно свързана с достъпността за формирането на един критерий за качеството „достъпност и яснота": условията и формите, с помощта на които потребителите могат да използват и тълкуват данните. Европейската статистика се представя в*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009 European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of 11 March 2009 on European statistics Eurostat, "European Statistics Code of Practice",	http://sdmx.org/ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practic

			and convenient manner, available and accessible on an impartial basis with supporting metadata and guidance.			*ясна и разбираема форма, оповестява се по подходящ и удобен начин, налична и достъпна е на безпристрастна основа и е подкрепена с метаданни и насоки.*	Luxembourg, 2005	e.pdf
Coherence	Quality, Description, Criteria	Coherence is an attribute of statistics measuring the adequacy of the data to be reliably combined in different ways and for various uses.	*European statistics are consistent internally, over time and comparable between regions and countries; it is possible to combine and make joint use of related data from different sources.* *When originating from different sources, and in particular from statistical surveys using different methodology, statistics are often not completely identical, but show differences in results due to different approaches, classifications and methodological standards. There are several areas where the assessment of coherence is regularly conducted: between provisional and final statistics, between annual and short-term statistics, between statistics from the same socio-economic domain, and between survey statistics and national accounts.* *The concept of coherence is closely related to the concept of comparability between statistical*	***Съгласуваност***	Съгласуваността е характерно свойство в статистиката, измерващо адекватността (способността) на данните да бъдат надеждно комбинирани по различни начини и за различни цели.	*Европейската статистика е вътрешно съгласувана, сравнима във времето и съпоставима между отделните региони и държави; възможно е да се комбинират и използват свързани данни от различни източници.* *Когато произлизат от различни източници и по-конкретно от статистически изследвания с използване на различна методология, статистическите данни често не са напълно идентични(еднакви,сходни), показват различия в резултатите, вследствие на различни подходи, класификации и методологични стандарти. Съществуват няколко области, в които редовно се провежда оценка на съгласуваността: между предварителни и окончателни статистически данни; между годишна и краткосрочна статистика; между статистически данни от една и съща социално-икономическа област, а също и между статистически изследвания и национални сметки.Концепцията за съгласуваността е тясно свързана с концепцията за*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009 European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of 11 March 2009 on European statistics Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://www.sdmx.org/ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf

			domains. Both coherence and comparability refer to a data set with respect to another. The difference between the two is that comparability refers to comparisons between statistics based on usually unrelated statistical populations and coherence refers to comparisons between statistics for the same or largely similar populations. *Coherence can be generally broken down into "Coherence - cross domain" and "Coherence - internal".* *Users should be aware that, in the Data Quality Assessment Framework of the International Monetary Fund, the term "consistency" is used for indicating "logical and numerical coherence". In that framework, "internal consistency" and "intersectoral and cross-domain consistency" can be* *mapped to "internal coherence" and "cross-domain coherence" respectively.*			*сравнимостта между статистическите области.И двете-съгласуваността и сравнимостта са свързани с набора от данни по отношение на друг (набор от данни). Разликата между двете се състои в това, че сравнимостта се отнася до сравнения между статистически данни въз основа обикновено на несвързани статистически съвкупности, а съгласуваността се отнася до сравнения между статистически данни от едни и същи или много сходни съвкупности.* *Съгласуваността може най-общо да бъде подразделена на съгласуваност между области и вътрешна съгласуваност.* *Потребителите трябва да знаят,че в рамката за оценка на качеството на данните на МВФ терминът „свързаност"се използва за обозначаване на „логическа и числова съгласуваност".В тази рамка, „вътрешната свързаност" и „междусекторната свързаност" и „свързаността между областите"могат да бъдат съпоставени с „вътрешна съгласуваност" и респективно „съгласуваност между областите".*		
Common Assessment Framework	Quality, Framework	The Common Assessment Framework (CAF) is a common European quality management instrument for the public sector developed by the public	*The CAF is an easy-to-use, free tool to assist public-sector organisations across Europe in using quality management techniques to improve their*	***Обща рамка за оценка***	Общата рамка за оценка (CAF) е общ европейски инструмент за управление на качеството в	*Общата рамка за оценка е лесен за приложение, безплатен инструмент, който подпомага организациите от публичния сектор в цяла Европа в използването на*	Website of the European Institute of Public Administration (EIPA	http://www.eipa.eu/en/topic/show/&tid=191

		sector.	*performance. The CAF is a total quality management (TQM) tool which is inspired by the major Total Quality models in general, and by the Excellence Model of the European Foundation for Quality Management (EFQM) in particular. It is especially designed for public-sector organisations, taking into account their characteristics.* *The model is based on the premise that excellent results in organisational performance, citizens/customers, people and society are achieved through leadership driving strategy and planning, people, partnerships, resources and processes. It looks at the organisation from different angles at the same time; a holistic approach to organisation performance analysis.*		публичния сектор, разработен от публичния сектор.	*техники на управление на качеството за подобряване на изпълнението. Общата рамка за оценка се явява средство за тотално управление на качеството, инспирирано от основните модели за тотално управление на качеството като цяло и по- специално, от модела за съвършенство на Европейската фондация за управление на качеството (EFQM). Тя се приема като специално пригодена за организациите от публичния сектор, като се взимат предвид характеристиките им. Моделът се базира на предпоставката, че отличните резултати от изпълнението на организациите, гражданите/потребителите, хората и обществото се постигат чрез лидерско управление на стратегиите и плановете, хората, партньорствата, ресурсите и процесите. Рамката разглежда организацията от различни ъгли едновременно; холистичният подход към анализа на изпълнението.*		
Comparability	Quality, Description, Criteria	Comparability is an attribute of statistics measuring the extent to which differences between statistics can be attributed to differences between the true values of the statistical characteristics.	*Comparability aims at measuring the impact of differences in applied statistical concepts,definitions, measurement tools and procedures on the comparison of statistics between*	***Сравнимост***	Сравнимостта е характерно свойство в статистиката за измерване на степента, в която различията между статистическите данни могат да се	*Сравнимостта цели измерване на влиянието на различията в прилаганите статистически понятия, дефиниции, средства за измерване и процедури за сравнение на статистически данни от различни географски области, негеографски области, секторни области*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary	http://www.sdmx.org/

			geographical areas, non-geographical dimensions, sectoral domains or over time. Comparability of statistics, i.e. their usefulness in drawing comparisons and contrast among different populations, is a complex concept, difficult to assess in precise or absolute terms. In general terms, it means that statistics for different populations can be legitimately aggregated, compared and interpreted in relation to each other or against some common standard. Metadata must convey such information that will help any interested party in evaluating comparability of the data, which is the result of a multitude of factors. In some quality frameworks, for instance in the European Statistical Code of Practice, comparability is strictly associated with the coherence of statistics. The concept can be further broken down into: (a) Comparability - geographical, referring to the degree of comparability between statistics measuring the same phenomenon for different		обяснят с различията между действителните стойности на статистическите характеристики.	*или във времето. Сравнимостта на статистическите данни, т.е. тяхната полезност при изготвянето на сравнения и съпоставки между отделните съвкупности се явява комплексно понятие, което трудно може да бъде оценено в точна или абсолютна стойност. Най-общо, това означава,че статистическите данни за различните съвкупности могат обосновано да бъдат агрегирани, сравнявани и интерпретирани по отношение едни на други или по отношение на общ стандарт. Метаданните трябва дапредоставят такава информация, която ще помогне на всяка заинтересована страна в оценката на сравнимостта на данните,която се явява резултат от множество фактори.В някои рамки за качеството,например Кодекса на европейската статистическа практика сравнимостта е стриктно свързана със съгласуваността на статистическите данни.Концепцията може още да бъде подразделена на: (а) сравнимост в пространството,имайки предвид степента на сравнимост на статистическите данни, измерващи едно и също явление за различни географски области (б) сравнимост във времето,*	Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009 European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of 11 March 2009 on European statistics Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf

			geographical areas (b) Comparability over time, referring to the degree of comparability between two or more instances of data on the same phenomenon measured at different points in time. (c) Comparability between domains, referring to the comparability between different survey results which target similar characteristics in different statistical domains. According to the European Statistics Code of Practice, European Statistics are consistent internally, over time and comparable between regions and countries; it is possible to combine and make joint use of related data from different sources.			*имайки предвид степента на сравнимост между две или повече променливи на данните за едно и също явление, измерени в различни моменти от времето (в) сравнимост в области, имайки предвид сравнимост между различните резултати от изследванията, които са насочени към подобни характеристики в различни статистически области. Според Кодекса на европейската статистическа практика Европейската статистика е вътрешно съгласувана, сравнима във времето и съпоставима между отделните региони и държави; възможно е да се комбинират и използват свързани данни от различни източници.*		
Consistency	Quality, Description, Criteria	Consistency is an attribute of statistics measuring the logical and numerical coherence, i.e. the adequacy of the data to be reliably combined in a logical and numerical way.	*An estimator is called consistent if it converges in probability to its estimand as sample increases (The International Statistical Institute, "The Oxford Dictionary of Statistical Terms", edited by Yadolah Dodge, Oxford University Press, 2003). Consistency over time, within datasets, and across datasets (often referred to as inter-sectoral consistency) are major aspects of consistency. In each, consistency in a looser sense carries the notion of "at least*	***Свързаност***	Свързаността е характерно свойство в статистиката за измерване на логическата и числовата съгласуваност, т.е. адекватността (способността) на данните да бъдат надеждно комбинирани по логически и числов начин.	*Статистическата оценка се нарича свързана , ако тя се доближава по вероятност до параметъра, който се оценява при което извадката нараства (МСИ, Оксфордски речник на статистическите термини, Ядола Додж, издателство Оксфордски университет, 2003). Основните аспекти на свързаността са свързаност във времето, в набора от данни и между наборите от данни (често се споменава като междусекторна свързаност)).Във всеки от тези аспекти в по-общ смисъл свързаността носи*	International Monetary Fund, "Data Quality Assessment Framework - DQAF - Glossary", unpublished	http://www.imf.org/

			reconcilable". There are other types of consistency: consistency between preliminary and final data (also called continuity), consistency between micro data and aggregated, consistency between annual, quarterly and monthly data, consistency between statistics and National Accounts, non deterministic consistency e.g. consistency between economic growth and employment (also called plausibility). For example, if two series purporting to cover the same phenomena differ, the differences in time of recording, valuation, and coverage should be identified so that the series can be reconciled. Inconsistency over time refers to changes that lead to breaks in series stemming from, for example, changes in concepts, definitions, and methodology. Inconsistency within datasets may exist, for example, when two sides of an implied balancing statement - assets and liabilities or inflows and outflows - do not balance. Inconsistency across datasets may exist when, for example, exports and imports in the national accounts do not reconcile			*понятието"поне съвместима". Съществуват и други видове свързаност: свързаност между предварителни и окончателни данни (също известна като непрекъснатост), свързаност между микро и агрегирани данни,свързаност между годишни, тримесечни и месечни данни, свързаност между данни от статистически изследвания и национални сметки, недетерминирана свързаност, т.е.свързаност между икономически ръст и заетост (също известна като достоверност, правдоподобност). Например, ако два динамични реда обозначаващи едно и също явление се различават, различията във времето на записа, оценките и обхвата трябва да бъдат определени така че редовете да могат да бъдат свързани. Несъвместимостта (непоследователността) във времето е свързана с промени, които водят до прекъсване на редовете,произлизащо например от промени в понятията,дефинициите и методологията. Несъвместимост в набор от данни може да съществува например, когато двете страни на предполагаем баланс – активи и пасиви, входящи и изходящи потоци не са балансирани. Несъвместимост между набори от данни може да*		

			with exports and imports within the balance or payments. *Within the IMF definition of quality, "consistency" is one of the elements of "serviceability".*			*съществува, когато, например, износа и вноса в националните сметки не съответства на износа и вноса в рамките на платежния баланс.В рамките на дефиницията на качеството но МВФ „свързаността" е един от елементите на „удобство при обслужването".*		
Cost effectiveness	Quality, Description, Principles	Cost effectiveness is a characteristic of a process where the costs of producing the statistics are in proportion to the importance of the results and the benefits sought, the resources are optimally used and the response burden minimised. Where possible, the information requested is readily extractable from available records or sources.		***Ефективност на разходите***	Ефективността на разходите се явява характеристика на процеса, където разходите за производство на статистиката са пропорционални на важността на резултатите и търсените ползи, ресурсите са оптимално използвани, и натовареността на респондентите е минимизирана. Където е възможно, изискваната информация може лесно да бъде извлечена от наличните записи или източници.		Based on European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Credibility	Quality, Description, Principles	Credibility is the confidence that users place in statistical products based simply on their image of the data producer, the statistical authority i.e., the brand image.	*Confidence by users is built over time. One important aspect is trust in the objectivity of the data. This implies that the data are perceived to be produced professionally in accordance with*	***Надеждност***	Надеждността се явява доверието, което потребителите причисляват (приписват) на статистическите продукти,	*Доверието на потребителите се изгражда с течение на времето. Един важен аспект е доверието в обективността на данните.Това означава, че данните са възприемат като професионално изготвени в съответствие с подходящите*	Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), "Quality Framework and Guidelines for OECD Statistical Activities", Paris, 2003	http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/coded_files/Quality_Frame_OECD_Stat_Act.pdf

			appropriate statistical standards, and that policies and practices are transparent. For example, data are not manipulated, nor their release timed in response to political pressure. *Credibility is determined in part by the integrity of the production process. Principle 2 of the Fundamental Principles of Official Statistics states: to retain trust in official statistics, the statistical agencies need to decide according to strictly professional considerations, including scientific principles and professional ethics, on the methods and procedures for the collection, processing,storage and presentation of statistical data.*		основано единствено на имиджа на производителя на данните, статистическия орган, т.е. имиджа на марката.	*статистически стандарти и политиките и практиките са прозрачни. Например, данните не са манипулирани, нито публикуването им във времето, в отговор на политически натиск.* *Доверието частично се определя от интергитета на производствения процес.Принцип 2 от „Фундаменталните принципи на официалната статистика” на ООН гласи: с цел поддържане на доверието към официалната статистика статистическите служби в съответствие със строго професионални съображения,в т.ч.научни принципи и професионална етика трябва да вземат решения относно методите и процедурите за събиране,обработка, съхранение и представяне на статистически данни.*		
European Foundation for Quality Management	Quality, Framework	The European Foundation for Quality Management (EFQM) is a not for profit membership foundation.The EFQM Excellence Model is the most widely used organisational framework in Europe and it is the basis for the majority of national and regional Quality Awards. Used as a tool for assessment, it delivers a picture of how well the organisation compares to similar or very different kinds of	*Through the network of over 600 members comprising private and public organisations of every size and sector, many active around the world, EFQM applies its know-how and extracts outstanding approaches by engaging with executives and front-line managers. The EFQM Excellence Model:* *- Is a structure for the organisation's management system* *- Can be used as part of a*	***Европейска фондация за управление на качеството***	Европейската фондация за управление на качеството е сдружение с идеална цел. Моделът е най-популярната организационна рамка в Европа и е основа за множество национални и регионални награди за качество. Използван в	*Чрез мрежа от повече от 600 членове, включваща частни и държавни организации от всякакви размери и сектори, много активни по целия свят, Европейската фондация за управление на качеството прилага своето ноу-хау и извлича изключителни подходи като привлича ръководители и мениджъри. Моделът за съвършенство на Европейската фондация за управление на качеството:* *-е структура за системата на управление на организацията*	Website of the European Foundation for Quality Management	http://www.efqm.org/en/tabid/108/default.aspx

		organisation. Used as a management model it can be used to define aspirations for the organisation's capability and performance.	*self-assessment* *- Provides a framework for comparison with other organisations* *- Helps to identify areas for Improvement* *The EFQM Excellence Model is a non-prescriptive framework based on 9 criteria. Five of these are "Enablers" and four are "Results". The "Enabler" criteria cover what an organisation does and how it does it.* *The "Results"criteria cover what an organisation achieves. "Results" are caused by "Enablers" and "Enablers" are improved using feedback from "Results".* *The Model, which recognises there are many approaches to achieving sustainability, is based on the premise that:* *Excellent Key Results, Customer Results, People Results and Society Results are achieved* *through Leadership driving the Strategy, that is delivered through People, Partnerships and Resources, and Processes, Products and Services.*		качеството на инструмент за оценка, той дава картина за това доколко добре организацията се сравнява с аналогични или много различни по вид организации. Прилаган като модел за управление, той може да бъде използван за определяне на стремежа за способността на организацията и изпълнението	*-може да бъде използван като част от самооценката* *-осигурява рамка за сравнение с други организации* *-помага да се идентифицират областите за подобрение* *Моделът за съвършенство на Европейската фондация за управление на качеството е незадължителна рамка, основана на 9 критерия. Пет от тях са „благоприятни фактори”, а четири са „резултати”.* *Благоприятните фактори отразяват какво прави организацията и как го прави.Резултатите показват какво постига организацията. „Резултатите” са породени от „благоприятните фактори” и „благоприятните фактори”се подобряват посредством обратна връзка с „резултатите”. Моделът, който признава, че има много подходи за достигане на устойчиво развитие се основава на предпоставката, че: отличните ключови резултати, резултатите за потребителите и резултатите за хората и обществото се постигат чрез лидерско* *управление на стратегиите, които се предоставят чрез хората, партньорствата и ресурсите, процесите, продуктите и услугите.*		

European Statistics Code of Practice	Quality, Framework	The European Statistics Code of Practice (CoP, Code) is the European Statistical System (ESS) quality framework, providing a structure for supporting improvements of quality for the ESS.	*The Code provides an encompassing conceptual ground for quality management and is based on 15 principles. Governance authorities and statistical authorities in the European Union commit themselves to adhering to the principles fixed in the Code covering the institutional environment, statistical processes and statistical outputs for the ESS. A set of indicators of good practice for each of the 15 principles provides a reference for reviewing the implementation of the Code.*	***Кодекс за европейската статистическа практика***	Кодексът за европейската статистическа практика е рамка за качеството на Европейската статистическа система, осигуряваща структура за поддържане на подобренията на качеството за ЕСС.	*Кодексът предоставя всеобхватна концептуална основа за управление на качеството и се основава на 15 принципа. Управленските и статистическите органи в Европейския съюз се ангажират да се придържат към принципите, определени в Кодекса,обхващащи институционалната среда, статистическите процеси и статистически продукти за ЕСС. При прегледа на прилагането на Кодекса като ориентир се използва набор от показатели за добра практика за всеки от 15-те принципа.*	Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Impartiality	Quality, Description, Principles	Impartiality is an attribute confirming that statistics are developed, produced and disseminated in a neutral manner, and that all users must be given equal treatment.		***Безпристрастност***	Безпристрастността е характерно свойство, потвърждаващо, че статистиката е разработена, изготвена и разпространена по неутрален начин и че всички потребители трябва да бъдат равнопоставени.		Based on European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Institutional environment	Quality, Documentation, Measurement	Institutional environment is the set of rules and the organisational structures that are used as the basis for producing statistics.	*Quality is the degree to which a set of inherent characteristics fulfils requirements. According to the European Statistics Code of Practice ("Code"), quality is determined by three*	***Институционална среда***	Институционалната среда е набор от правила и организационни структури, които се използват като основа за производство на	*Качеството е степента, в която съвкупност от присъщи характеристики отговаря на изискванията. Според Кодекса на европейската статистическа практика, („Кодекса”) качеството се определя от три основни*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva,	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

			major factors: the institutional environment, the statistical processes and the statistical output. The Code distinguishes between six quality components for the institutional environment: - professional independence - mandate for data collection - adequacy of resources - quality commitment - statistical confidentiality - impartiality and objectivity		статистически данни.	*фактора: институционална среда, статистически процеси и статистически продукти. Кодексът разграничава шест компонента на качеството за институционалната среда: -професионална независимост -мандат за събиране на данни -адекватност на ресурсите -ангажимент за осигуряване на качеството -статистическа тайна -безпристрастност и обективност*	2005 Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Integrity	Quality, Description, Principles	Integrity is the set of values and related practices of a statistical authority that maintain confidence in the eyes of users in the agency producing statistics and ultimately in the statistical product.	*Integrity refers to the description of the policy on the availability of the terms and conditions under which statistics are collected, processed, and disseminated. It also describes the policy of providing advanced notice of major changes in methodology, source data, and statistical techniques; the policy on internal governmental access to statistics prior to their release; the policy on statistical products' identification. One important aspect, in integrity, is the trust in the objectivity of statistics. It implies that professionalism should guide policies and practices and it is supported by ethical standards and by*	***Интегритет, цялостност, неприкосновеност***	Интегритетът е съвкупност от ценности и свързаните с тях практики на статистическия орган за поддържане на доверие на потребителите към статистическата служба,която произвежда статистика и в крайна сметка към статистическия продукт.	*Интегритетът е свързан с описанието на политиката за наличието на условия, при които статистическите данни се събират, обработват и разпространяват.Той също описва политиката на предоставяне на предизвестие относно съществени промени в методологията, източниците на данни и статистическите методи; политиката за вътрешен управленски достъп до статистическите данни преди тяхното публикуване; политиката за идентификация на статистическите продукти.Един от важните аспекти на интегритета е доверието в обективността на статистическите данни. Това предполага, че професионализмът трябва да направлява политиките и практиките и той ще бъде*	International Monetary Fund (IMF), "Data Quality Assessment Framework - DQAF - Glossary", unpublished	http://www.imf.org/external/index.htm

			transparency of policies and practices.			*подкрепен от етични стандарти и прозрачност на политиките и практиките.*		
ISO 20252:2006	Quality, Framework	ISO 20252:2006 is a set of international standards establishing the terms and definitions as well as the service requirements for organizations and professionals conducting market, opinion and social research.	*ISO (International Organization for Standardization) is the world's largest developer and publisher of International Standards. ISO is a network of the national standards institutes of 161 countries, one member per country, with a Central Secretariat in Geneva,Switzerland, that coordinates the system. ISO is a non-governmental organization that forms a bridge between the public and private sectors. On the one hand, many of its member institutes are part of the governmental structure of their countries, or are mandated by their government. On the other hand, other members have their roots uniquely in the private sector, having been set up by national partnerships of industry associations. Therefore, ISO enables a consensus to be reached on solutions that meet both the requirements of business and the broader needs of society.*	***ИСО 20252:2006***	ISO 20252:2006 е набор от международни стандарти, който определя термините и дефинициите, както и изискванията за обслужване на организации и специалисти, осъществяващи пазарни и социални проучвания и проучвания на мнението	*ISO (Международна организация по стандартизация) е най-големия в света разработчик и издател на международни стандарти. ISO представлява мрежа от национални институти по стандартизация в 161 страни, с по един член от всяка страна с Централен секретариат в Женева, Швейцария, който координира системата.ISO е неправителствена организация, която формира мост между държавния и частния сектори.От една страна много ото нейните членове институтисе явяват част от правителствената структура на техните страниили упълномощени от своите правителства. От друга страна другите членове произхождат еднозначно от частния сектор, след като са били създадени от националните партньорства на браншови асоциации.Следователно ISO позволява да се постигне консенсус по решения които удовлетворяват както изискванията на бизнеса,така и по-широките потребности на обществото.*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 20252:2006: "Market, opinion and social research - Vocabulary and service requirements", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=39339

ISO 9000:2005	Quality, Framework	ISO 9000:2005 is a set of international standards describing fundamentals of quality management systems, which form the subject of the ISO 9000 family, and defines related terms.	*ISO (International Organization for Standardization) is the world's largest developer and publisher of International Standards. ISO is a network of the national standards institutes of 161 countries, one member per country, with a Central Secretariat in Geneva,Switzerland, that coordinates the system. ISO is a non-governmental organization that forms a bridge between the public and private sectors.* *On the one hand, many of its member institutes are part of the governmental structure of their countries, or are mandated by their government. On the other hand, other members have their roots uniquely in the private sector, having been set up by national partnerships of industry associations.* *Therefore, ISO enables a consensus to be reached on solutions that meet both the requirements of business and the broader needs of society.* *ISO 9000 is a family of standards that addresses quality management; this means what the organisation does to fulfil:* *- the customer's quality requirements, and* *- applicable regulatory*	***ИСО 9000:2005***	ISO 9000:2005 представлява набор от международни стандарти, описващи основите на системата за управление на качеството, които се явяват предмет на ISO 9000 и определя свързаните с тях термини.	*ISO (Международна организация по стандартизация) е най-големия в света разработчик и издател на международни стандарти. ISO представлява мрежа от национални институти по стандартизация в 161 страни, с по един член от всяка страна с Централен секретариат в Женева, Швейцария, който координира системата. ISO е неправителствена организация, която формира мост между държавния и частния сектори.От една страна много ото нейните членове институтисе явяват част от правителствената структура на техните страниили упълномощени от своите правителства. От друга страна другите членове произхождат еднозначно от частния сектор, след като са били създадени от националните партньорства на браншови асоциации.Следователно ISO позволява да се постигне консенсус по решения, които удовлетворяват както изискванията на бизнеса,така и на по-широките потребности на обществото.* *ISO 9000 е семейство (съвкупност) от стандарти, което се отнася за управлението на качеството, това означава каквоправи организацията за изпълнение на:* *-изискванията за качество на*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

			requirements, while aiming to *- enhance customer satisfaction, and* *- achieve continual improvement of its performance in pursuit of these objectives.* *According to ISO definition the customer is: organisation or person that receives a product, it can be user, client, consumer, retailer, beneficiary, purchaser; a customer can be internal or external to the organisation.*			*потребителите и* *-приложимите нормативни изсквания като се стреми към* *- подобряване на удовлетвореността на потребителите и* *- осигуряване на непрекъснато подобряване на своята дейност в постигането на тези цели. В съответствие с дефиницията на ISO клиентът е: организация или лице, което получава продукта, той може да бъде ползвател, клиент, потребител,търговец на дребно, бенефициент, купувач; клиентът може да бъде вътрешен или външен по отношение на организацията.*		
Labelling	Quality, Conformity	The labelling method means that a label is attached to some statistics. The label has a message about these statistics, a message that is related to quality and quality assessment.		***Етикетиране***	Методът етикетиране означава, че етикетът е прикрепен към някои статистически данни. Етикетът има послание за тези статистически данни, съобщения, свързани с качеството и оценката на качеството.		Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007	http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/Handbook_on_data_qual_assess_tools.pdf
Objectivity	Quality, Description, Principles	Objectivity is an attribute confirming that statistics are developed, produced and disseminated in a systematic, reliable and unbiased manner. It implies the use of professional and ethical		***Обективност***	Обективността е характерно свойство, който потвърждава, че статистиката се разработва, произвежда и разпространява		Based on European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF

		standards, and that the policies and practices followed are transparent to users and survey respondents.			по систематичен, надежден и непредубеден начин. Това предполага използването на професионални и етични стандарти, както и че следваните политики и практики са прозрачни за потребителите и респондентите на изследванията.		Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Object-oriented quality management model (OQM)	Quality, Framework	A model that is used to compare, integrate and develop quality frameworks and is used to assure the quality of objects the user of the model selects.	*The Object-oriented quality management model has been developed and widely used by Statistics Netherlands. Important concept of the model is, that inside and outside the organization objects can be distinguished that are interrelated e.g. users, output, process, data, metadata, methodology, staff, information systems, suppliers.* *Each object has an unique set of characteristics. A combination of an object and one associated characteristic is called a quality area e.g. accuracy of data, efficiency of processes, soundness of methodology, satisfaction of users.* *A quality area defines the scope the user wants to manage or control. Quality areas are the building blocks of a quality*	***Обектно-ориентирано управление на качеството***	Модел, който се използва за сравнение, интегриране и разработване на рамката за качество и също се използва за да се гарантира качеството на обектите, които потребителя на модела избира.	*Моделът за обектно-ориентирано управление на качеството е разработен и широко се прилага от статистическата служба на Нидерландия. Основната концепция на модела се изразява в това, вътре в и извън организацията обектите могат да бъдат разграничени, отделени – има такива, които са взаимносвързани с потребителите, с продуктите, с обработката, с данните, с метаданните, с методологията, с персонала, с ИС и с доставчиците. Всеки обект има уникална съвкупност от характеристики.* *Съчетаването на един обект с една свързана характеристика се нарича област на качеството, например точност на данните, ефективност на процесите, обоснованост на методологията,*	Statistics Netherlands, "Object Oriented Quality Management (OQM). A management model for quality", The Hague/Heerlen, 2009	http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/B2FAB686-5AFD-4345-84D6-332E46C063B4/0/2009objectorientedqualitymanagementart.pdf

			framework or quality assurance program. Each principle and indicator of the ESCoP can be mapped on a quality area ! For each quality area a set of standard questions can be answered like what is the definition of the quality area, what are the requirements for the quality area, what are causes and effects of problems with the quality area (risk analysis), what are possible or implemented indicators, what are possible or implemented measures. Key question in case of assurance is if the organization in control of the quality area. If not, what extra measured should be taken. Which questions are relevant is dependant of the application of the model. The model can be used at any organization, at any level, at any domain and at any scale. It is an "empty" model like balanced scorecard. It does not contain any domain knowledge (poor in content, but rich in structure). It is meant for custom made frameworks or quality assurance programs. Risk analysis is integrated in the model. The description			*удовлетвореност на потребителите. Областта на качеството определя сферата на обхвата, който потребителят иска да управлява или контролира.Областите на качеството се явяват стандартни блокове на рамката на качеството или програмата за осигуряване на качеството.Всеки принцип и показател от Кодекса на европейската статистическа практика може да бъде съпоставен (показан) върху областта на качеството!За всяка област на качеството може да се отговори на набор от стандартни въпроси като например, кое се явява определение на областта на качеството, какви са изискванията за областта на качеството, кои са причините и ефектите от преблемите, свързани с областта на качеството (анализ на риска), кои са възможните и постигнатите мерки. Основният въпрос в случая на осигуряването е дали организацията има контрол върху областта на качеството. Ако не, какви допълнителни мерки трябва да бъдат предприети. Какви въпроси имат отношение, зависи от прилагането на модела. Моделът може да бъде използван във всяка организация, на всяко равнище, във всяка област и във всеки мащаб. Това е „празен” модел като*		

			of the OQM model is available to the public and can be used freely as long as the source is mentioned.			*Балансираната система от показатели за ефективност. Той не съдържа никакви знания за тематичната област (бедни по съдържание, но с богата структура). Той е предназначен за индивидуални рамки или програми за осигуряване на качеството. Анализът на риска е интегриран в модела. Описанието на модела Обектно-ориентирано управление на качеството е на разположение на обществеността и може да бъде използвано свободно зaсега като източник.*		
Output (product) quality	Quality, Documentation, Measurement	Output (product) quality is the degree to which a set of inherent characteristics fulfils output requirements.	*According to the European Statistics Code of Practice ("Code"), quality is determined by three major factors: the institutional environment, the statistical processes and the statistical output. The Code distinguishes between nine output quality components:* *- relevance* *- accuracy and reliability* *- timeliness and punctuality* *- coherence and comparability* *- accessibility and clarity*	***Качество на продуктите***	Качество на продукта е степента, в която наборът от присъщи характеристики съответства на изискванията към продукта.	*Съгласно Кодекса на европейската статистическа практика („Кодексът”) качеството се определя от три основни фактора: институционална среда, статистически процеси и статистически продукти. Кодексът разграничава девет компонента на качеството на продукта:* *-приложимост;* *-точност и надеждност;* *-навременност и точност на представяне;* *-съгласуваност и сравнимост* *-достъпност и яснота.*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005 Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Peer review	Quality, Evaluation, Assessments	The peer review is a special kind of external audit, carried out e.g. by a National Statistical Institute (NSI) for another NSI (=peers). In general, it is less formal than an audit. It aims rather at assessing the general quality than at		***Партньорска проверка***	Партньорската проверка е особен вид външен одит, осъществяван например от Национален статистически институт (НСИ) за друг НСИ.		Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting

		controlling the conformity with an external quality standard.			Най-общо, тя е в по-малка степен формална от одита По-скоро тя има за цел оценка на общото качество, отколкото контрол на съответствието с външен стандарт по качеството.		Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007 Eurostat, "The Eurostat Quality Assurance Framework"	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/QAF%20leaflet.pdf
Pre-release access	Quality, Description, Principles	The pre-release access is the practice of giving certain individuals or organisations access to data under embargo before those data are released to the public	*This entails the transparent recording of persons or officials holding designated positions within the government, but outside the statistical system producing the data, who have pre-release access to the data and the reporting of the schedule according to which they receive access. Also called "internal access" in the Data Quality Assessment Framework of the IMF.*	***Предварителен достъп***	Предварителният достъп представлява практика на даване на достъп на определени хора или организации до данни, които са под ембарго, преди тези данни да бъдат оповестени пред обществеността.	*Това налага прозрачност при вписването на хора или официални лица на определени длъжности в правителството, но извън статистическата система, произвеждаща данните, които имат предварителен достъп до данните и прозрачност при съставяне на графика, според който те получават достъп. В Рамката за оценка на качеството на данните на МВФ се нарича още и „вътрешен достъп”.*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009	http://www.sdmx.org/
Prerequisites of quality	Quality	Prerequisites of quality are institutional conditions for the pursuit of data quality.	*The Data Quality Assessment Framework (DQAF) groups the indicators of this kind into four elements: legal and institutional environment, resources, relevance and other quality management. These elements and indicators are identified to reinforce the idea that data users, who often cannot replicate or otherwise verify data, must place*	***Предпоставки за качеството***	Предпоставките за качество са институционалните условия за постигане на качество на данните.	*Според Рамката за оценка на качеството на данните (РОКД) показателите от този вид се разпределят в четири групи: правна и институционална среда, ресурси, приложимост и друго управление на качеството. Тези групи и показатели са създадени за да подкрепят идеята, че потребителите на данни, които често не са в състояние да възпроизведат или по друг начин да проверят данните, трябва да имат*	International Monetary Fund (IMF), "Data Quality Assessment Framework (DQAF) Glossary", unpublished Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://www.imf.org http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf

			their trust in the institutions that produce statistics and the people who staff them. Typically, these pointers refer to the larger institution (called the"umbrella institution" in the DQAF) of which the compiling unit, such as a national accounts division or a balance of payments department, is a part. Further, these prerequisites typically influence more than one of the five dimensions in the DQAF. In the framework of the European Statistics Code of Practice, the prerequisites of the quality are the institutional environments.			*доверие на институциите, изготвящи данни и на хората работещи там. Обикновено това се отнася за по-големите институции (наречени „висшестоящи институции" в РОКД), част от които са звената, съставящи данните, като например отделите по национални сметки или платежен баланс. Освен това тези предпоставки обикновено засягат повече от едно от петте измерения на РОКД. В рамката на Кодекса на европейската статистическа практика предпоставките за качеството са институционалните среди.*		
Process approach	Quality, Documentation, Measurement	The process approach is the systematic identification and management of the processes in the organisation and particularly of the interactions between such processes.	*Applying the principle of process approach leads to: - Systematically defining the activities (sub-processes) necessary to obtain a desired result. - Establishing clear responsibility and accountability for managing key activities (sub-processes). - Analysing and measuring of the capability of key activities (sub-processes). - Identifying the interfaces of key activities (sub-processes) within and between the functions of the organization. - Focusing on the factors such as resources,*	***Процесен подход***	Процесният подход представлява систематична идентификация и управление на процесите в организацията и особено на взаимодействието между тези процеси.	*Прилагането на принципа на системния подход води до: - Систематично определяне на дейностите (подпроцесите), необходими за постигане на желания резултат. - Установяване на ясни отговорност и отчетност при управлението на ключови дейности (подпроцеси). - Анализиране и измерване на възможностите на ключовите дейности (подпроцеси). - Определяне на интерфейса на ключовите дейности (подпроцеси) в и между функциите на организацията. - Фокусиране върху фактори като ресурси, методи и материали, което ще подобри*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

			methods, and materials that will improve key activities (sub-processes) of the organization. *- Evaluating risks, consequences and impacts of activities on interested parties.*			*ключовите дейности (подпроцеси) на организацията.* *- Оценка на рисковете, последиците и въздействията на дейностите върху заинтересованите страни.*		
Process description	Quality, Documentation, Measurement	Process description is a document which describes: the name and the aim of the process; who is the process owner and operators; inputs (and the process they come from); outputs (and the process they go to); sub-processes (activities) that transform inputs into outputs;regulatives (internal, external) that characterise the regulated environment; resources that are used in the transformation; how the process is managed and improved (performance and quality indicators with target values; the way of monitoring, measurement, analysis; improvements; records stating results achieved or providing evidence of activities performed).		***Описание на процеса***	Описанието на процеса е документ, който описва: наименованието и целта на процеса; кои са собствениците на процеса и операторите; входните данни (и процесите, от които идват); изходните данни (и процесите, към които отиват); подпроцесите (дейностите), които трансформират входните данни в изходни; регулатори (вътрешни, външни), които характеризират регламентираната среда; ресурсите, използвани при трансформацията; как се управлява и подобрява процеса (изпълнение и показатели за качество с целеви стойности;		Based on International Organization for Standardization (ISO) process definition, ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

					начини за мониторинг, измерване, анализ; подобрения; записи, удостоверяващи постигнатите резултати или представяне на доказателства за изпълнение на дейностите).			
Process quality	Quality, Documentation, Measurement	Process quality is the degree to which a set of inherent characteristics fulfils process requirements.	*The Code distinguishes between four process quality components:* *- sound methodology* *- appropriate statistical procedures* *- non-excessive burden on respondents* *- cost effectiveness*	***Качество на процеса***	Качеството на процеса представлява степента, в която съвкупност от присъщи характеристики отговаря на изискванията на процеса.	*Кодексът разграничава четири компонента за качество на процеса:* *- обоснована методология* *- подходящи статистически процедури* *- умерена натовареност на респондентите* *- ефективност на разходите*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005 Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Process variable	Quality, Documentation, Measurement	Process variable gives an indication of the quality of the process.Key process variables are those factors that can vary with each repetition of the process and have the largest effect on critical product characteristics, i.e. those characteristics that best indicate the quality of the product.		***Променлива на процеса***	Променливата на процеса е показател за качеството на процеса. Ключовите променливи на процеса са онези фактори, които могат да се променят с всяко повторение на процеса и имат най-голям ефект върху критичните характеристики на продукта, т.е. тези характеристики,		Eurostat, "Handbook on improving quality by analysis of process variables" produced by ONS-UK, INE Portugal, NSS of Greece and Statistics Sweden, 2004	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting

					които най-добре показват качеството на продукта.			
Process-based quality management system (QMS)	Quality	A process-based quality management system uses a process approach to manage and control how its quality policy is implemented and how its quality objectives are achieved. A process-based QMS is a network of interrelated and interconnected processes.	*Each process uses resources to transform inputs into outputs. Since the output of one process becomes the input of another process, processes interact and are interrelated by means of such input-output relationships. These process interactions create a single integrated process-based QMS.*	***Процесно базирана система за управление на качеството***	Процесно базираната система за управление на качеството използва процесен подход за управление и контрол на това как се внедрява политиката й по качеството и как се постигат целите й по качеството.	*Всеки процес използва ресурси за трансформиране на входните данни в изходни. Тъй като изходните данни на един процес се явяват входни за друг, процесите си взаимодействат и са свързани посредством такива входно-изходни връзки. Тези взаимодействия между процесите създават една интегрирана процесно базирана система за управление на качеството.*	Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Professional independence	Quality, Description, Principles	Professional independence is the characteristic of a statistical institute or authority to develop, produce and disseminate statistics in an independent manner, particularly as regards the selection of techniques, definitions, methodologies and sources to be used, and the timing and content of all forms of dissemination, free from any pressures from political or interest groups or from Community or national authorities, without prejudice to institutional settings, such as Community or national institutional or budgetary provisions or definitions of statistical needs.		***Професионална независимост***	Професионалната независимост е характеристика на статистическия институт или органа за разработване, изготвяне и разпространение на статистическа информация по независим начин, особено що се отнася до подбора на използваните техники, дефиниции, методологии и източници, и подбора на подходящия момент и съдържание на всички форми за разпространение, без никакъв		Based on European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf

					натиск от страна на политически групировки или групи по интереси или от страна на Общността или националните институции, без да се нарушава институционалната среда, като например общностните и националните институционални бюджетни разпоредби или определянето на нуждите от статистическа информация.			
Professionalism	Quality, Description, Principles	Professionalism is the set of standard, skill and ability of a statistical authority that are suitable for producing statistics of good quality.	*To retain trust in official statistics, the statistical agencies need to decide according to strictly professional considerations, including scientific principles and professional ethics, on the methods and procedures for the collection, processing, storage and presentation of statistical data (Fundamental Principles of Official Statistics, principle 2). "Professionalism" describes the elements providing assurances that: statistics are produced on an impartial basis; elements providing assurances that*	***Професионализъм***	Професионализмът представлява съвкупност от стандартите, уменията и възможностите на статистическия орган , които са подходящи за изготвянето на качествена статистическа информация.	*С цел поддържане на доверието към официалната статистика, статистическите органи в съответствие със строго професионални съображения, в т.ч. научни принципи и професионална етика трябва да вземат решения относно методите и процедурите за събиране, обработка, съхранение и представяне на статистически данни (Фундаментални принципи на официалната статистика, принцип 2). „Професионализъм" описва елементи, гарантиращи, че: статистическата информация е изготвена на безпристрастна основа; елементи, гарантиращи, че изборът на източници и*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009	http://www.sdmx.org/

			the choices of sources and statistical techniques as well as decisions about dissemination are informed solely by statistical considerations; elements providing assurances that the recruitment and promotion of staff are based on relevant aptitude; elements providing assurances that the statistical entity is entitled to comment on erroneous interpretation and misuse of statistics, guidelines for staff behaviour and procedures used to make these guidelines known to staff; other practices that provide assurances of the independence, integrity, and accountability of the statistical agency. This concept can be further broken down into: Professionalism - code of conduct; Professionalism - impartiality; Professionalism - methodology; Professionalism – statistical commentary. SDMX cross-domain concept.			*статистически техники, както и решенията за разпространение, се ръководят единствено от статистически съображения; елементи, гарантиращи, че набирането и повишението на персонала се базира на съответните способности; елементи, гарантиращи, че статистическото звено е упълномощено да извършва коментари за неправилното тълкуване и злоупотреба със статистически данни, указания за поведението на персонала и използвани процедури за запознаване на персонала с указанията; други практики, които гарантират независимостта, интегритета и отговорността на статистическия орган. Това понятие може да се раздели на: Професионализъм – кодекс на поведение; Професионализъм – безпристрастност; Професионализъм – методология; Професионализъм – статистически коментар. SDMX понятие за повече от една тематична област.*		
Punctuality	Quality, Description, Criteria	Punctuality is an attribute of statistics measuring the delay between the date of the release of the data and the target date (the date by which the data should have been delivered or	*According to the European Statistics Code of Practice, European statistics must be disseminated in a timely and punctual manner.*	***Точност***	Точността е свойство на статистическите данни, измерващо закъснението между датата на оповестяване на	*Според Кодекса на европейската статистическа практика Европейската статистика се оповестява на време, съгласно обявената дата.*	European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF

		released).			данните и планираната дата (датата, на която данните би трябвало да се доставят или оповестят).		(Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Quality	Quality	Quality is the degree to which a set of inherent characteristics fulfils requirements.	*Quality is a multi-faceted concept. The dimensions of quality that are considered most important depend on user perspectives, needs and priorities, which vary across groups of users. Several statistical organisations have developed lists of quality dimensions, which, for international organisations, are being harmonised under the leadership of the Committee for the Coordination of Statistical Activities (CCSA).* *The European Statistics Code of Practice defines quality in terms of the institutional environment, statistical processes and statistical output.*	***Качество***	Качеството е степента, до която даден набор от характеристики отговаря на определени изисквания.	*Качеството е многостранно понятие. Измеренията на качеството, които се считат за най-важни зависят от перспективите, нуждите и приоритетите на потребителите, които от своя страна се различават при отделните групи потребители. Няколко статистически организации са разработили списъци с измерения за качеството, които за международните организации, са хармонизирани под ръководството на Комитета за координация на статистическите дейности (ККСД).* *Кодекса на европейската статистическа практика дефинира качеството от гледна точка на институционалната среда, статистическите процеси и статистическите продукти.*	International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005 Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Quality assessment	Quality, Implementation, Tools	Quality assessment is a part of quality assurance that focuses on assessment of fulfilling quality requirements (need or expectation that is stated, generally implied or obligatory).		***Оценка на качеството***	Оценката на качеството е част от осигуряването на качеството, което се съсредоточава върху оценката на изпълнение на изискванията за качество (нужди		Based on International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

					или очаквания, които са установени, подразбират се или са задължителни).			
Quality assurance	Quality, Framework	Quality assurance is an organisation's guarantee that the product or service it offers meets the accepted quality standards. It is achieved by identifying what "quality" means in context; specifying methods by which its presence can be ensured; and specifying ways in which it can be measured to ensure conformance.	*According to the ISO, quality assurance is a part of quality management, providing confidence that quality requirements (need or expectation that is stated, generally implied or obligatory) will be fulfilled.*	***Осигуряване на качеството***	Осигуряването на качеството е гаранцията от страна на организацията, че продукта или услугата, които тя предлага отговарят на приетите стандарти за качество. То се постига чрез определяне на значението на „качество” в контекста; определяне на методите, чрез които се осигурява наличието му; и определяне на начините, по които то може да се измери за да се постигне съответствие.	*Според ISO осигуряването на качеството е част от управлението на качеството, което гарантира, че изискванията за качество (нужди или очаквания, които са установени, подразбират се или са задължителни) ще бъдат изпълнени.*	Eurostat, "Handbook on improving quality by analysis of process variables" produced by ONS-UK, INE Portugal, NSS of Greece and Statistics Sweden, 2004 ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180
Quality audit	Quality, Evaluation, Assessments	The quality audit is a systematic, independent and documented process for obtaining quality audit evidence (records, statements of fact or other information, which are relevant to the quality audit criteria and verifiable) and		***Одит на качестото***	Одитът по качеството е систематичен, независим и документиран процес за получаване на доказателства за одита на		Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting

		evaluating it objectively to determine the extent to which the quality audit criteria (set of policies, procedures or requirements) are fulfilled.			качеството (записи, излагане на факти или друга информация , свързани с критериите и удостоверенията на одита по качеството) и обективното им оценяване с цел определяне на степента, в която критериите на одита на качеството (набор от политики, процедури или изисквания) са изпълнени.		Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007	
Quality control	Quality, Evaluation, Assessments	1) Quality Control of the data collection process assures that the underlying statistical assumptions of a survey are not violated, i.e. the meaning of the principal statistical measures and the assumptions which condition their use is maintained. 2) Quality Control in data review process measures the impact of data adjustment on the data.	*According to the ISO, quality control is a part of quality management that focuses on fulfilling quality requirements (need or expectation that is stated, generally implied or obligatory).*	***Контрол на качеството***	1) Контролът на качеството на процеса на събиране на данните гарантира, че основните статистически допускания на изследването не се нарушават, т.е. поддържа се значението на най-важните статистически измерители и допусканията, които обуславят тяхната употреба. 2) Контролът на качеството при процеса на преглеждане на данните измерва	*Според ISO контролът на качеството е част от управлението на качеството, което се фокусира върху изпълнението на изискванията за качество (нужди или очаквания, които са установени, подразбират се или са задължителни).*	Economic Commission for Europe of the United Nations (UNECE), The Knowledge Base on Statistical Data Editing, Online glossary developed by the UNECE Data Editing Group, 2000 ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www1.unece.org/stat/platform/display/kbase/Glossary http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

					влиянието на изглаждането върху данните.			
Quality control survey	Quality, Evaluation, Assessments	The quality control survey is a replicated survey which is carried out on a small scale by very experienced staff in order to obtain some "zero-default" results with which the actual results of the survey can be compared.		***Проучване /Изследване на контрола на качеството***	Изследването на контрола на качеството е повторно изследване, което се провежда в малък мащаб от много опитни експерти с цел постигане на резултати „без пропуски", с които действителните резултати от изследването могат да се сравнят.		Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007	http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/Handbook_on_data_qual_assess_tools.pdf
Quality framework	Quality	Quality framework is a management system to direct and control an organisation with regard to quality - ranging from generally applicable, basic quality management systems and advanced forms referred to as excellence models, to systems or models developed for the concrete areas (e.g. for statistical production and dissemination).		***Рамка на качеството***	Рамката на качеството е система за управление, която ръководи и контролира организацията от гледна точка на качеството – простира се от общо приложими, базисни системи за управление на качеството и съвременни форми, считани за най-добри модели, до системи или модели, разработени за конкретни области		Based on International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

					(например за изготвяне и разпространение на статистически данни).			
Quality improvement (actions)	Quality, Evaluation, Assessments	Quality improvement refers to anything that enhances an organization's ability to meet quality requirements. Quality improvement is one part of quality management.		***Подобряване на качеството (дейности)***	Подобряването на качеството се отнася до всичко, което повишава възможностите на организацията да посрещне изискванията за качество. Подобряването на качеството е част от управлението на качеството.		Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Quality index	Quality, Documentation, Measurement	The quality index is a one-dimension synthetic information on quality, possibly calculated as a weighted mean of all available quality indicators.		***Качествен индекс***	Качественият индекс представлява едноизмерна синтетична информация за качеството, изчислена като среднопретеглена от всички налични показатели за качество.		Eurostat, Working Group "Assessment of Quality in Statistics", item 4.2C "Methodological documents, Glossary", Luxembourg, 2-3 October 2003	http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/coded_files/QGLOSSARY%202003.pdf
Quality indicator	Quality, Documentation, Measurement	Quality indicators are statistical measures that give an indication of output quality. However, some quality indicators can also give an indication of process quality, like e.g. response rates.		***Показател за качеството***	Показателите за качество са статистически измерители, които показват качеството на продуктите. Някои показатели за качество могат също да показват и качеството на процесите, като		Eurostat, "Handbook on improving quality by analysis of process variables" produced by ONS-UK, INE Portugal, NSS of Greece and Statistics Sweden, 2004	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting

					например дял на отговорилите.			
Quality management	Quality	Quality management is the set of systems and frameworks which are in place within an organisation to manage the quality of statistical products and processes.	*Quality management is an SDMX "cross-domain concept". According to the ISO, quality management includes all the activities that organizations use to direct,control, and coordinate quality. These activities include formulating a quality policy and setting quality objectives. They also include quality planning, quality control, quality assurance, and quality improvement. "Quality management" refers to the application of a formalised system that documents the structure, responsibilities and procedures put in place for satisfying users, while continuing to improve the data production and dissemination process. It also includes how well the resources meet the requirement. This concept can be broken down into: "Quality management - quality assurance"; "Quality management - assessment"; "Quality management - documentation". "Quality assurance" refers to all the planned and systematic activities implemented that can be*	***Управление на качеството***	Управлението на качеството представлява съвкупност от системи и рамки в организацията, които управляват качеството на статистическите продукти и процеси.	*Управлението на качеството е „понятие за повече от една тематична област” от SDMX. Според ISO управлението на качеството включва всички дейности на организацията по отношение на ръководене, контрол и координация на качеството. Тези дейности включват формулирането на политика за качеството и определяне на цели на качеството. Дейностите включват също и планиране на качеството, контрол на качеството, осигуряване на качеството и подобряване на качеството. „Управлението на качеството” се отнася и до прилагането на система за документиране на приетите структура, отговорности и процедури за удовлетворяване на потребителите, като същевременно продължава да се подобрява производството на данни и тяхното разпространение. Управлението на качеството включва също и доколко ресурсите отговарят на изискванията. Понятието може да се раздели на: „Управление на качеството – осигуряване на качеството”, „Управление на качеството – документиране”. „Осигуряването на качеството” се отнася до всички планирани и внедрени систематични дейности, които са нагледно*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009 ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005 Praxiom Research Group Limited, ISO Standards into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004	http://www.sdmx.org/ http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180 http://www.praxiom.com/iso-definition.htm

			demonstrated to provide confidence that the processes will fulfil the requirements for the statistical output. This includes the design of programmes for quality management, the description of planning process, scheduling of work, frequency of plan updates, and other organisational arrangements to support and maintain planning function. "Quality assessment" contains the overall assessment of data quality, based on standard quality criteria. This may include the result of a scoring or grading process for quality. Scoring may be quantitative or qualitative. "Quality documentation" contains documentation on methods and standards for assessing data quality, based on standard quality criteria such as relevance, accuracy and reliability, timeliness and punctuality, accessibility and clarity,comparability, and coherence.			*представени и гарантират, че процесите ще изпълнят изискванията за производство на статистическа информация. Това включва дизайна на програмата за управление на качеството, описание на процеса на планиране, план-график на работата, честота на осъвременяване на плана и други организационни споразумения за поддържане на функциите по планиране. „Управлението на качеството” съдържа цялостната оценка на качеството на данните базирана на стандартни критерии за качество. Това може да включва резултата от оценяването или категоризирането на процеса за определяне на качеството. Оценяването може да бъде количествено или качествено. „Документирането на качеството” съдържа документация за методите и стандартите за оценка на качеството на данните и се базира на стандартни критерии за качество като приложимост, точност и надеждност, навременност и точност на представяне, достъпност и яснота, сравнимост и съгласуваност.*		
Quality management system	Quality	A quality management system (QMS) is a set of interrelated or interacting elements that organizations use to direct and control how quality policies are implemented and quality		***Система за управление на качеството***	Системата за управление на качеството (СУК) представлява набор от взаимосвързани или		International Organization for Standardization (ISO), ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and	http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180

		objectives are achieved. A process-based QMS uses a process approach to manage and control how its quality policy is implemented and quality objectives are achieved. A process-based QMS is a network of many interrelated and interconnected processes (elements). Each process uses resources to transform inputs into outputs. Since the output of one process becomes the input of another process, processes interact and are interrelated by means of such input-output relationships. These process interactions create a single process-based QMS.			взаймодействащи си елементи, използвани от организацията за управление и контрол на изпълнението на политиката й за качество и за постигане на целите на качеството. Процесно базираната СУК представлява мрежа от взаимносвързани процеси (елементи). Всеки процес използва ресурси за да трансформира входните данни в изходни. Тъй като изходните данни от един процес се явяват входни за друг, процесите си взаимодействат и са свързани посредством такива входно-изходни взаимоотношения. Тези взаимодействия между процесите създават една процесно базирана СУК.		vocabulary", Geneva, 2005 Praxiom Research Group Limited, ISO Standards into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm

Quality manual	Quality, Documentation, Measurement	A quality manual documents an organization's quality management system (QMS). It can be a paper manual or an electronic manual.	*According to ISO 9001 section 4.2.2, a quality manual should : - Define the scope of the QMS: Explain reductions in the scope of the QMS and Justify all Exclusions (reductions in scope) - Describe how the QMS processes interact - Document the quality procedures or refer to them.*	***Наръчник по качеството***	Наръчникът по качеството документира системата за управление на качеството (СУК) в институцията. Той може да бъде на хартиен носител или в електронна форма.	*Според ISO 9001 раздел 4.2.2 наръчникът по качеството трябва да: - Дефинира обхвата на СУК: Обясняват се редуциранията в обхвата на СУК и се поясняват всички изключения (редуцирания в обхвата) - Описва как си взаимодействат процесите в СУК - Документира процедурите за качество или да се позовава на тях.*	Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Quality objective	Quality, Documentation, Measurement	A quality objective is a quality oriented goal. A quality objective is something you aim for or try to achieve.	*Quality objectives are generally based on or derived from an organization's quality policy and must be consistent with it. They are usually formulated at all relevant levels within the organization and for all relevant functions.*	***Цел за качеството***	Цел за качеството е тази задача, която е насочена към качеството. Цел за качеството е нещо, към което се стремим или се опитваме да постигнем.	*Целите за качеството най-общо се базират на или произтичат от политиката за качество на организацията и трябва да са в съответствие с нея. Те обикновено се формулират на всички съответни нива в организацията и за всички съответни функции.*	Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Quality plan	Quality, Documentation, Measurement	A quality plan is a document that is used to specify the procedures and resources that will be needed to carry out a project, perform a process, realize a product, or manage a contract. Quality plans also specify who will do what and when.		***План за качеството***	Планът за качеството е документ, който се използва за определяне на процедурите и ресурсите, нужни за провеждане на проект, осъществяване на процес или управление на договор. Плановете за качество определят също така и кой какво и кога ще прави.		Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm

Quality planning	Quality, Documentation, Measurement	Quality planning involves setting quality objectives and then specifying the operational processes and resources that will be needed to achieve those objectives. Quality planning is one part of quality management.		***Планиране на качеството***	Планирането на качеството включва определяне на целите на качеството, а след това и на оперативните процеси и ресурси, нужни за постигане на тези цели. Планирането на качеството е част от управлението на качеството.		Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Quality policy	Quality, Documentation, Measurement	An organization's quality policy defines top management's commitment to quality. A quality policy statement should describe an organization's general quality orientation and clarify its basic intentions.	*Quality policies should be used to generate quality objectives and should serve as a general framework for action. Quality policies can be based on the ISO 9000 Quality Management Principles and should be consistent with the organization's other policies.*	***Политика за качеството***	Политиката за качеството на дадена организация определя ангажимента за осигуряване на качеството от страна на висшето ръководство. Политиката за качеството трябва да описва общата ориентация за качеството на организацията и да обяснява нейните основни цели.	*Политиките за качество трябва да се използват за генериране на цели за качеството и трябва да служат като обща рамка за действие. Политиките за качество могат да се базират на принципите за управление на качеството ISO 9000 и трябва да са в съответствие с останалите политики на организацията.*	Praxiom Research Group Limited, ISO Standards Translated into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004 Quality management definitions	http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Quality profile	Quality, Documentation, Measurement	The quality profile is a user-oriented summary of the main quality features of indicators.	*Quality profiles are developed and disseminated by Eurostat for structural (sustainable development) indicators, Euro indicators (PEEIs) and for the Europe 2020 indicators. In line with the Eurostat quality concept, quality is*	***Профил на качеството***	Профилът на качеството е ориентирано към потребителя резюме на основните признаци за качество на показателите.	*Профилите на качеството се разработват и разпространяват от Евростат за структурни показатели (показатели за устойчиво развитие), евро показатели (PEEIs) и показатели за Европа 2020. В съответствие с понятието за качество на Евростат,*	Eurostat website	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/structural_indicators/quality

			defined along several dimensions. For the structural indicators, the quality profile aims at a quick overview on how far a structural indicator is deemed "fit for use" with regard to its key objectives. More information on quality of the indicators,including for some surveys, detailed quality reports and explanations of the applied concepts and methodologies are available under explanatory texts.			*качеството е дефинирано в няколко измерения. При структурните показатели профилът на качеството цели бърз преглед на това доколко един структурен показател се счита за „подходящ за употреба" от гледна точка на неговите ключови цели. Повече информация относно качеството на показателите, включително за някои изследвания, подробни доклади за качество и обяснения на използваните понятия и методологии е налична под обяснителните текстове.*		
Quality report	Quality, Documentation, Measurement	A quality report is a report conveying information about the quality of a statistical product or process.		***Доклад по качеството***	Докладът по качеството е доклад, който съдържа информация за качеството на статистическия продукт или процес.		Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007 Eurostat, "ESS Standard and Handbook for Quality Reports", 2009 edition	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting
Relevance	Quality, Description, Criteria	Relevance is an attribute of statistics measuring the degree to which statistics meet current and potential needs of the users.	*Relevance is concerned with whether the available information sheds light on the issues that are important to users. Assessing relevance is subjective and depends*	***Приложимост***	Приложимостта е характерно свойство в статистиката, измерващо степента, в която статистическата	*Приложимостта е свързана с това, дали наличната информация изяснява въпроси, които са важни за потребителите. Оценката на приложимостта е субективна и зависи от различните нужди*	European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF

			upon the varying needs of users. The Agency's challenge is to weight and balance the conflicting needs of current and potential users to produce statistics that satisfy the most important needs within given resource constraints. In assessing relevance, one approach is to gauge relevance directly, by polling users about the data. Indirect evidence of relevance may be found by ascertaining where there are processes in place to determine the uses of data and the views of their users or to use the data inhouse for research and other analysis. Relevance refers to the processes for monitoring the relevance and practical usefulness of existing statistics in meeting users" needs and how these processes impact the development of statistical programmes. This concept can be broken down into: "Relevance - completeness"; "Relevance - user needs"; "Relevance - user satisfaction". "Completeness" refers to the the extent to which all statistics that are needed are available. The measurement of the availability of the necessary statistics		информация удовлетворява сегашни и възможни бъдещи нужди на потребителите.	*на потребителите. Предизвикателството пред агенцията (статистическия орган) е да претегли и балансира противоречивите потребности на настоящите и потенциални потребители за получаване на статистически данни, които удовлетворяват най-важните нужди в рамките на определени ресурсни ограничения.При оценката на приложимостта един от подходите е директно оценяване на приложимостта, по пътя на запитването на потребителите на данните.Косвени доказателства за приложимостта могат да бъдат намерени чрез изясняване къде има процеси, позволяващи да се определи използването на данните и мненията на техните потребители или да се използват данните за вътрешна употреба за научни изследвания и друг анализ.Приложимостта е свързана с процесите на мониторинг на приложимостта и практическата полезност на съществуващата статистика за удовлетворяване на нуждите на потребителите и с това как тези процеси оказват влияние върху развитието на статистическите програми. Тази концепция може да бъде подразделена на:*	(Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005 SDMX, Statistical Data and Metadata Exchange initiative	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf http://www.sdmx.org/

			normally refers to data sets and compares the required data set to the available one. "User Needs" refers to the description of users and their respective needs with respect to the statistical data. The main users (e.g. official authorities, the public or others) and user needs should be stated, e.g. official authorities with the needs for policy indicators, national users, etc. "User Satisfaction" refers to the measure to determine user satisfaction. This concerns how well the disseminated statistics meet the expressed user needs. If user satisfaction surveys have been conducted, the domain manager should mention them. Otherwise, any other indication or measure to determine user satisfaction might be used.			*„Приложимост-Пълнота";"Приложимост-Потребности на потребителите"; „Приложимост-Удовлетвореност на потребителите". „Пълнотата" се отнася до степента, в която всички статистически данни, които са необходими, са налични. Измерването на наличието на необходимите статистически данни обикновено се отнася до набора от данни и сравнява изисквания набор от данни с наличния набор от данни. „Потребностите на потребителите" се отнася до описание на потребителите и техните и техните потребности по отношение на статистическите данни.Основните потребители (например, официалните власти, обществеността или други) и потребностите на потребителите трябва да бъдат посочени, напр. официалните власти по отношение на нуждите от политически показатели, национални потребители и т.н. „Удовлетвореността на потребителите" е свързана с мярката, която да определи степента на удовлетвореност на потребителите.Това се отнася до това, доколко добре разпространяваните статистически данни удовлетворяват изразените нужди на потребителите. Ако*		

						са били проведени изследвания за удовлетвореността на потребителите, мениджърът на тематичната област трябва да ги упомене. В противен случай, може да бъде използвано всяко друго указание или мярка за определяне на удовлетвореността на потребителите.		
Reliability	Quality, Description, Principles	Reliability is an attribute of statistics that measure as faithfully, accurately and consistently as possible the reality that they are designed to represent and implying that scientific criteria are used for the selection of sources, methods and procedures.		***Надеждност, достоверност***	Надеждността е характерно свойство на статистиката, което трябва да измерва възможно най-вярно, точно и последователно действителността, която е предназначено да представи. Това предполага, че за подбора на източници, методи и процедури се използват научни критерии.		Based on European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Rolling review	Quality, Evaluation, Assessments	The rolling review is an in-depth assessment done by an external expert, including a user survey and a partner survey.		***Повтарящ се преглед***	Повтарящият се преглед е по-задълбочена оценка, извършена от външен експерт, включително изследване на потребителите и изследване на партньорите.		Eurostat, "The Eurostat Quality Assurance Framework"	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/QAF%20leaflet.pdf

Self assessment	Quality, Evaluation, Assessments	The self assessment is a comprehensive, systematic and regular review of an organisation's activities and results referenced against a model/framework, carried out by the organisation itself.	*According to ISO 9004, a self-assessment is a comprehensive and systematic review of an organization's overall maturity and is used to help achieve and sustain organizational success. Maturity self-assessments evaluate an organization's practices and performance and identify improvement and innovation opportunities. Self-assessment results are used to identify and recognize best practices and to encourage innovation and improvement.*	***Самооценка***	Самооценката е изчерпателен, систематичен и регулярен преглед на дейностите на организацията и резултатите по отношение на модел/рамка, осъществен от самата организация.	*Съгласно ISO 9004, самооценката е изчерпателен и систематичен преглед на цялостното съответствие на организацията с най-новите технологични достижения и се използва за постигане и поддържане на успеха на организацията.Самооценките за съответствието на организацията с най-новите технологични достижения оценяват практиките и производителността на организацията и идентифицират подобренията и възможностите за иновации. Самооценките на резултатите се използват за идентифициране и подбиране на най-добрите практики и за насърчаване на иновациите и подобренията.*	Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007 Eurostat, "The Eurostat Quality Assurance Framework" Praxiom Research Group Limited, ISO Standards into Plain English, based on ISO 9000, 9001 and 9004	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/QAF%20leaflet.pdf http://www.praxiom.com/iso-definition.htm
Serviceability	Quality, Description, Principles	Serviceability is the set of practical aspects describing how well the available data meet users' needs.	*Serviceability is a term that captures the practical aspects of usability of data. The emphasis on "use" thus assumes that data are available. Thus, key aspects of usability are relevance, timeliness and frequency, consistency, and revision policy and practices.*	***Способност за предоставяне на услуги***	Способността за предоставяне на услуги е съвкупност от практически аспекти, описващи в каква степен наличните данни удовлетворяват нуждите на потребителите.	*Способността за предоставяне на услуги е термин, който обхваща практическите аспекти на използваемостта на данните. Акцентът върху „използване" по този начин предполага, че данните са налични.Затова ключови аспекти на използваемостта са приложимост, навременност и честота, свързаност, политика на ревизиите и практики.*	International Monetary Fund (IMF), "Data Quality Assessment Framework (DQAF) Glossary", unpublished	http://www.imf.org/external/index.htm
Six Sigma	Quality, Framework	Six Sigma is a metric, methodology and a management system and has literal, conceptual and practical definitions.	*Six Sigma is a business management strategy originally developed by Motorola, USA in 1981. It seeks to improve the quality of process outputs*	***Шест Сигма (концепция, стратегия)***	Шест Сигма представлява показател, методология, и система за управление и има	*Шест Сигма е стратегия за управление на бизнеса, първоначално разработена от Motorola, САЩ през 1981 г.Тя се стреми към подобряване на качеството на процеса чрез*	Wikipedia Motorola website	http://en.wikipedia.org/wiki/Six_Sigma http://www.motorola.com/staticfiles/Business/_Moto_University/_Documents/_Stati

			by identifying and removing the causes of defects (errors) and minimizing variability in manufacturing and business processes. It uses a set of quality management methods, including statistical methods, and creates a special infrastructure of people within the organization who are experts in these methods. Each Six Sigma project carried out within an organization follows a defined sequence of steps and has quantified targets. These targets can be financial (cost reduction or profit increase) or whatever is critical to the customer of that process (cycle time, safety,delivery, etc.) The term six sigma originated from terminology associated with manufacturing, specifically terms associated with statistical modelling of manufacturing processes. The maturity of a manufacturing process can be described by a sigma rating indicating its yield, or the percentage of defect-free products it creates. A six-sigma process is one in which 99.99966% of the products manufactured are free of defects. Motorola set a goal of "six		буквално, концептуално и практическо определение.	*идентифициране и отстраняване на причините за дефекти (грешки) и минимизиране на вариациите в производствените и бизнес процеси.Тя използва набор от методи за управление на качеството, включително статистически методи и създава специална инфраструктура на хората в рамките на организацията, които са експерти в тези методи. Всеки Six Sigma проект, осъществен в рамките на организацията следва определена последователност от стъпки и количествени цели. Тези цели могат да бъдат финансови (намаляване на разходите или увеличаване на печалбата), или такива, които да са от решаващо значение за клиентите на този процес (време на цикъла, безопасност, доставка, и др.) Терминът Six Sigma произхожда от терминологията, свързана с производството, и по-специално условията,свързани със статистическо моделиране на производствените процеси.Съответствието на производствения процес на най-новите технологични достижения може да бъде описано чрез сигма рейтинг, показващ неговата доходност или процента на продуктите без дефекти, които той създава. Шест Сигма процесът е процес, при който*		c_Files/What_is_Six Sigma.pdf

			sigmas" for all of its manufacturing operations and this goal became a byword for the management and engineering practices used to achieve it.			*99.99966% от произведените продукти са без дефекти. Motorola постави целта „Шест Сигма" за всички нейни производствени операции и тази цел се превърна в нарицателно за управленските и инженерни практики, използвани за нейното постигане.*		
Statistical (production/business) process	Quality, Documentation, Measurement	Statistical (production/business) process is the complete set of sub-processes that are needed to support statistical production.	*Statistical (production/business) process is a set of interrelated or interacting sub-processes (activities) which transforms inputs into outputs / statistical products in the regulated environment (characterised by external or internal regulative) using necessary resources (HR, financial, infrastructure, etc.).*	***Статистически (производствен/ бизнес) процес***	Статистическият (производствен/ бизнес) процес е пълна съвкупност от подпроцеси, които са необходими за поддръжка на статистическото производство.	*Статистическият (производствен/бизнес) процес представлява съвкупност от взаимосвързани и взаимодействащи подпроцеси (дейности), които преобразуват входните данни в резултати/статистически продукти в регулирана среда (характеризираща се с външна или вътрешна регулативна среда) с помощта на необходимите ресурси (човешки ресурси, финансови ресурси, инфраструктура и т.н.)*	SDMX, Statistical Data and Metadata eXchange initiative, sponsored by Bank for International Settlements (BIS), European Central Bank (ECB), Eurostat, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations Statistics Division (UNSD) and World Bank, 2009 ISO Standard 9000/2005: "Quality management systems - Fundamentals and vocabulary", Geneva, 2005	http://sdmx.org/?page_id=11 http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42180
Statistical confidentiality	Quality, Description, Principles	The statistical confidentiality is a principle according to which confidential data related to single statistical units, obtained directly for statistical purposes or indirectly from administrative or other sources, are protected and their use for non-statistical		***Статистическа тайна***	Статистическата тайна е принцип, съгласно който конфиденциалните данни, отнасящи се до една статистическа единица, получени непосредствено за статистически		Based on European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 -	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF

		purposes and their unlawful disclosure prohibited.			цели или косвено от административни данни или други източници, са защитени и тяхното използване за нестатистически цели и незаконното им разгласяване е забранено.		173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Supported self assessment	Quality, Evaluation, Assessments	The supported self assessment is a special type of self assessment, conducted within Eurostat by the statistical production units, with the active participation of the "Quality" unit.		***Поддържана самооценка***	Поддържаната самооценка е специален вид самооценка, провеждана в рамките на Евростат от статистическите отдели с активното участие на отдел „Качество".		Eurostat "Quality" unit Eurostat, "The Eurostat Quality Assurance Framework"	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/QAF%20leaflet.pdf
Timeliness	Quality, Description, Criteria	Timeliness is an attribute of statistics measuring the period between the availability of the information and the event or phenomenon it describes.		***Навременност***	Навременността характерно свойство в статистиката, измерващо периода между наличността на информацията и събитието или явлението, което тя описва.		European Union, Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics (Official Journal of the European Union No L 87, 31.3.2009, p.164 - 173) Eurostat, "European Statistics Code of Practice", Luxembourg, 2005	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:087:0164:0173:EN:PDF http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/code_practice.pdf
Total Quality Management	Quality, Framework	Total Quality Management (TQM) is a management philosophy that is driven by customer needs and expectations. TQM aims to		***Тотално управление на качеството***	Тоталното управление на качеството (TQM) е управленска философия, която		Eurostat, "Handbook on improving quality by analysis of process variables" produced by ONS-UK, INE	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting

		create a Quality Culture, and is based on a number of core values such as: customer orientation; leadership; participation of all staff; process orientation; teamwork; staff development; and continuous improvement.			се задвижва от нуждите и очакванията на клиентите. TQM има за цел да се създаде култура на качеството, и се основава на редица основни ценности, като например: ориентираност към клиентите, лидерство; участие на целия персонал; ориентираност към процесите, работа в екип; развитие на персонала; и непрекъснато подобряване.		Portugal, NSS of Greece and Statistics Sweden, 2004	
Transparency	Quality, Description, Principles	Transparency shall mean the right of respondents to have information on the legal basis, the purposes for which the data are required and the protective measures adopted. The authorities responsible for collecting Community statistics shall take every step to supply such information.		***Прозрачност***	Прозрачността означава право на респондентите да имат информация (да бъдат информирани) за правните основания, целите, за които се изискват данните и утвърдените защитни мерки. Органите, отговорни за събирането на статистическите данни на Общността трябва да предприемат всички мерки за предоставяне на		European Union, Council Regulation (EC) No 322/97 of 17 February 1997 on Community statistics (Official Journal of the European Union No L 52, 22.2.1997, p. 1 - 7)	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997R0322:EN:HTML

					такава информация.			
User satisfaction survey	Quality, Documentation, Measurement	A user satisfaction survey is a survey which aims at assessing the satisfaction or the perception of the users, normally as a basis for improvement actions.		***Изследване за удовлетвореност на потребителите***	Изследването на удовлетвореността на потребителите е изследване, което има за цел да направи оценка на удовлетвореността или възприятието на потребителите, обикновено като основа за действията за подобрение.		Eurostat, "Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools (DatQAM)", Eurostat-granted project led by FSO Germany with project members: Statistics Sweden, Hungarian Central Statistical Office, State Statistical Institute Berlin-Brandenburg, National Statistical Institute of Portugal, and Statistics Norway, 2007	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/quality_reporting

*Контекстът на английски и на български език (кол. 4 и кол.8) е в съответствие с новата ревизирана версия на Кодекса на европейската статистическа практика (м.септември 2011).